

Synthese van het ontwerpadvies psychiatrische zorg in de thuissituatie (PZT)

Psychiatrische zorg in de thuissituatie is een modaliteit van zorg met als kenmerken dat de zorg verleent wordt in functie van patiënten die in hun thuismilieu verblijven en waarbij de hulpverlener zich naar het thuismilieu begeeft.

Omwille van de grote diversiteit tussen en binnen de leeftijdscategorieën zal men in België PZT niet kunnen uitbouwen of herleiden tot 1 model of stramien. Daarom wenst de Raad expliciet om deze modaliteit van zorg niet te organiseren vanuit één nieuwe voorziening of zorgverlener maar als een onderdeel van een programma van elke leeftijdsdoelgroep binnen een bepaald werkingsgebied.

PZT moet als modaliteit van psychiatrische zorg in de thuissituatie mogelijk gemaakt worden voor de realisatie van elke zorgfunctie met name de zorgfuncties aanmelding, indicatiestelling, diagnose, verzorging, begeleiding, behandeling, psycho-educatie, activering en dienstverlening.

Deze verschillende zorgfuncties zijn in deze modaliteit tot op heden onvoldoende uitgebouwd. Nochtans levert psychiatrische zorg in de thuissituatie meerwaarden op voor de drie leeftijdsdoelgroepen. Deze meerwaarden van psychiatrische thuiszorg situeren zich:

- op niveau van de beleving van de patiënt en de mantelzorger
- op therapeutisch niveau en
- op organisatorisch niveau

De verwachtingen die de Raad zich stelt inzake de verdere uitbouw van de modules psychiatrische zorg in de thuissituatie zijn:

- voor de doelgroep kinderen en jongeren:
 - o het zorgaanbod in de huidige formule continueren.
 - o het uitvoeren van een kostenbaten analyse op korte, middellange en lange termijn.
 - o het prioritair opzetten van bijkomende zorgmodules in het thuismilieu om de verschillende zorgfuncties van het zorgprogramma voor kinderen en jongeren volwaardig te kunnen realiseren.
 - o een duidelijke positionering van deze teams voor outreaching voor kinderen en jongeren in het licht van de gedeelde verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de gemeenschappen en de federale overheid.
 - o Het uitwerken van een voorstel tot veralgemening van de inzetbaarheid van de outreachingteams naar inhoud en vorm.
- voor de doelgroep volwassenen:
 - o hebben de huidige pilootprojecten onmiskenbaar hun plaats verworven in de uitbouw van zorgprogramma's. Daarom is het van belang dat hun huidige opdrachten (van coaching en sensibilisering) kunnen worden verruimd voor volwassenen met ernstige en langdurige psychiatrische stoornissen in de thuissituatie aan de hand van de uitbouw van twee modules:
 - een eerste module waarbij de hulpverlening van de eerste lijn een interventie vraagt vanuit de gespecialiseerde GGZ met de functies

voor coaching, sensibilisering, adviesverlening, (vorming en bijscholing) zoals de contracten van de huidig gefinancierde pilootprojecten voorschrijven.

- De tweede module waar de gespecialiseerde GGZ de regie en de zorg opneemt in de thuissituatie volgens de functie ACT en waar mogelijk ondersteuning gevraagd wordt van de bestaande actoren binnen de eerste lijn.

Op basis van dit voorstel dienen voor België 52 teams (10.445.852 inwoners op 1 jan 2005 /200.000) te worden geprogrammeerd die de twee modules van zorg integreren.

- Voor de operationalisering van deze twee modules voorziet de nationale raad in een uitbreiding van 11 functionele teams voor de eerste module en voor de invulling van de tweede module een pragmatische benadering via een proefopstelling van artikel 97 ter.

Voor de doelgroep ouderen:

- rekening houden met de eerder door de Raad geformuleerde adviezen.
- het oprichten van gespecialiseerde equipes geestelijke gezondheidszorg voor ouderen (ofwel specifiek opgericht voor de doelgroep van de bejaarden ofwel in uitbreiding van een bestaand project voor psychiatrische zorg in de thuissituatie) door middel van het financieren van 36x2 VTE gespecialiseerd in zowel de psychische gezondheid als in bejaardenzorg. Het doel is om tussen te komen in de concrete leefsituatie van de patiënt om de familie, de behandelende artsen, professioneel zorgpersoneel binnen de gezondheidszorg en de thuiszorg te informeren en om begeleiding van de patiënt en zijn familie toe te laten zodat de bejaarde met een psychiatrische stoornis zich binnen zijn thuissituatie kan handhaven.
- Deze gespecialiseerde GGZ teams voor psychiatrische zorg in de thuissituatie kunnen daartoe verschillende behoeften, zoals psycho-educatie en preventie, outreaching, screening en de overdracht voor behandeling, het opzetten van teams en netwerken, de verbetering van de dienstverlening, voor hun rekening nemen.